

Sturingsvraagstukken Omgevingsvisie Flevoland

Gesprek met Provinciale Staten

Commissie Ruimte, Natuur en Duurzaamheid

Woensdag 22 mei 2024

Agenda

1. Introductie
2. Omgevingswet en omgevingsvisie
3. Karakteristieken Flevoland
4. Sturingsvraagstukken
5. Keuzemogelijkheden

1.1 Introductie

Nieuwe omgevingsvisie

- Flevoland gaat nieuwe omgevingsvisie opstellen
- Concept gereed voor consultatie: voor zomer 2025

Vraag aan Lysias

- Begeleiding Flevoland bij maken keuzes over sturingsvraagstukken voor opstellen nieuwe omgevingsvisie Flevoland, uiteenvallend in:
 - Begeleiden werksessies GS en PS (oriënterende rondes)
 - Uitbrengen advies voor besluitvorming

1.2 Introductie

Vertreksituatie: Er is al veel beschikbaar, o.a.:

- Evaluatie omgevingsvisie uit 2017 Flevoland *Straks*
- Rapport Flevoland 2050
- Flevolands Palet
- Coalitieakkoord
- Strategische Agenda Flevoland
- Flevolands Programma Landelijk Gebied
- Omgevingsprogramma Flevoland
- Ruimtelijk voorstel Flevoland

Sommige uitgangspunten zijn al uitgekristalliseerd, op andere punten nog belangrijke keuzes te maken

Ons tijdschema: advies voor besluitvorming voor de zomer van 2024

2.1 Omgevingswet en omgevingsvisie

Doelstelling Omgevingswet

- Bereiken en in stand houden veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit
- Doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving

Wat is een omgevingsvisie

- Een strategische integrale langetermijnvisie van een bestuursorgaan voor de hele fysieke leefomgeving en haar grondgebied
- Verplicht instrument voor Rijk, provincie en gemeente
- Invulling door omgevingsprogramma of andere programma's

2.2 Omgevingswet en omgevingsvisie

Kenmerken omgevingsvisie

- Vormvrij, wel wettelijke eisen: omgevingsvisie bevat (ten minste):
 - de hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving;
 - de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming en het behoud van het grondgebied;
 - de hoofdzaken van het beleid op alle relevante terreinen van de fysieke leefomgeving
- Voldoen aan digitale standaarden van het Omgevingsloket
- Zelfbindend voor bestuurslaag die omgevingsvisie vaststelt
- Zorgvuldigheids- en motiveringsbeginsel: PS moet in provinciale omgevingsvisie laten zien dat omgevingsvisies van andere bestuursorganen zijn betrokken

3. Karakteristieken Flevoland

Veranderend land

- Nieuw land
- Jonge provincie
- Groeiende samenhang met het oude land
- Grote transitieopgaven
- Niet alles kan meer overal
- Sterkere provinciale regie nodig

4.1 Sturingsvraagstukken: Wat vooraf ging

Uitkomst evaluatie 2021 van omgevingsvisie FlevolandStraks uit 2017

- Wens intern en van externe partners: meer sturing door provincie op omgevingsdoelen en ruimtegebruik
- Rijk rekent op realisatiekracht van provincies en regio's, Flevoland wordt gezien als één regio
- Tegelijkertijd vraag van externe partners (overheden en niet-overheden) om ruimte voor betrokkenheid en ruimte voor eigen verantwoordelijkheid
- Aandacht gevraagd voor sturing op samenhang van het geheel (binnen omgevingsvisie en tussen omgevingsvisie en ander beleid)

4.2 Sturingsvraagstukken: Waar gaat het om

Ons voorstel

Sturingsvraagstukken betreffen alle uitgangspunten die – binnen de context van relevante regelgeving, beleidskaders en de karakteristieken van de provincie Flevoland – bepalend zijn voor de begrenzing, het karakter en de doorwerking van de omgevingsvisie

Deze uitgangspunten zijn onderling verbonden en gezamenlijk richtinggevend

4.3 Sturingsvraagstukken: Regelgeving en beleidskaders

Algemeen

- Landelijke wetgeving en provinciale verordeningen
- Landelijke en provinciale beleidskaders
- Afspraken tussen Rijk, provincie(s) en andere overheden (gemeenten, waterschappen)

Flevoland

- Sturing op basis van provinciaal beleid en samenwerking met andere overheden
- Sturing via instructieregels in omgevingsverordening is – in vergelijking met andere provincies – minder aan de orde
- Sturing op basis van nieuwe omgevingsvisie heeft effect op hoe hier in de toekomst mee om te gaan

4.4 Sturingsvraagstukken: Uitgangspunten

1. Begrenzing van de omgevingsvisie
2. Thema's en prioriteiten
3. Tijdshorizon en adaptiviteit
4. Sturingskracht
5. Participatie
6. Besluitvorming: verhouding GS en PS

Voor deze vraagstukken moeten keuzes worden gemaakt, soms op korte, soms op langere termijn. Keuzes kunnen ook onderling samenhangen.

5.1 Keuzes m.b.t. begrenzing omgevingsvisie

1. Visie concentreert zich op (en beperkt zicht tot) fysieke leefomgeving
2. Visie concentreert zich op fysieke leefomgeving, met inbegrip van economische en sociale samenhang, voor zover gerelateerd aan fysieke leefomgeving
3. Visie bevat alle opgaven waar de provincie voor staat

Eerder advies Lysias: kies voor optie 2. Dat zou betekenen dat provinciale opgaven op economisch en sociaal terrein, die geen verband houden met de fysieke leefomgeving, geen deel uitmaken van de omgevingsvisie. Dat geldt ook voor aspecten van brede welvaart die niet gerelateerd zijn aan de fysieke leefomgeving. Denk bijvoorbeeld aan opgaven m.b.t. culturele voorzieningen of onderwijs.

5.2 Keuzes m.b.t. thema's en prioriteiten

Thema's en prioriteiten moeten binnen gekozen begrenzing nader worden uitgewerkt, bij voorkeur in samenhangende thema's die ook de portefeuilles binnen GS doorsnijden. Daarbij wordt voortgebouwd op:

- de evaluatie van de huidige omgevingsvisie Flevoland *Straks*
- lopende programma's en gemaakte afspraken in regionale samenwerkingsverbanden
- bouwstenen voortkomend uit de vorige statenperiode, opgenomen in de Contourenschets
- documenten die door de huidige Staten zijn vastgesteld en toezeggingen die eerder aan de Staten zijn gedaan

5.3 Keuzes m.b.t. tijdshorizon en flexibiliteit

- Het gaat om een visie op hoofdlijnen
- De omgevingsvisie heeft een horizon van enkele decennia (2050), met lange-termijndoelen die richting geven en met lang lopende beleidslijnen om deze doelen te bereiken (bijv. 'water en bodem sturend' (of 'medebepalend'))
- Lange-termijndoelen met een lange looptijd zijn in de regel indicatief
- Korte-termijndoelen met een beperkte looptijd kunnen harde deadlines bevatten, deels uit te werken in programma's, waarbij de looptijd per onderwerp kan verschillen
- Nader te bepalen: keuzes die in de visie zelf worden gemaakt, en wat naderhand programmatisch wordt geregeld
- In samenhang met het voorgaande en indachtig de beleidscyclus te bepalen:
 - wijze van monitoring van uitvoering van de visie,
 - Wijze van terugkoppeling van resultaten
 - termijn waarop integrale evaluatie van de visie wordt voorzien

5.4 Keuzes m.b.t. sturingskracht

- In eerdere stukken lijkt reeds gekozen voor sterkere regierol provincie
- Daarin is onderscheid te maken naar beleidsregie (het 'wat') en procesregie (het 'hoe')
- Gestreefd wordt naar coproductie met andere overheden, maatschappelijke partijen en inwoners, echter met behoud van eigen verantwoordelijkheden van provincie
- Afstemming met de omgevingsvisies en omgevingsplannen van gemeenten en waterschap (zie 'Zorgvuldigheids- en motiveringsbeginsel', sheet 6)
- De (regie)rol van de provincie is mede afhankelijk van de opgave waar het om gaat, de daarbij behorende provinciale verantwoordelijkheid;
mogelijke rollen: zelf realiseren, reguleren, samenwerken/co-creëren en faciliteren
- Bijzonder punt van aandacht is mate waarin provincie ook de eigen verantwoordelijkheid neemt voor ruimtelijke ordening

5.5 Keuzes met betrekking tot participatie (uitgangspunten)

- Omgevingswet schrijft enkele verplichte participatiemomenten voor (wettelijke en niet-wettelijke participatie)
- Participatie is belangrijke pijlers in het coalitieakkoord 2023 – 2027
- Voor provincie als geheel is participatie uitgewerkt in het ‘Ontwerp Participatiebeleid’ (ter vaststelling geagendeerd voor Cie EMS op 15 mei en in PS op 29 mei)
- Voor participatie tijdens ontwikkelen omgevingsvisie is een participatieplan opgesteld (om samen maken met medeoverheden, maatschappelijke partners, ondernemers en inwoners omgevingsvisie te gaan maken)
(Participatieplan Omgevingsvisie is vastgesteld door PS op 24 april jl.)

5.6 Keuzes m.b.t verhouding GS en PS

Uitgangspunten:

- GS bereiden omgevingsvisie voor en zorgen voor periodieke informatie aan PS
- Begrenzing, themakeuze en prioriteiten zijn politieke keuzen van PS, dat geldt ook voor inhoud van de visie, besluiten op deze punten zijn daarom aan PS
- GS brengen ontwerp-visie in procedure, PS stellen omgevingsvisie vast
- Uitvoering is verantwoordelijkheid van GS, met controlerende rol van PS

5.6 Keuzes m.b.t verhouding GS en PS (vervolg)

Aandachtspunten:

- PS in positie tijdens proces van totstandkoming nieuwe omgevingsvisie
- PS betrekken bij (omgevings)programma's; werkgroep ingesteld om hierover afspraken te maken (o.b.v. verdeling bevoegdheden)

Bevoegdheden

Instrument	Nu	Straks na 1 jan 24
Omgevingsvisie	Provinciale Staten	Provinciale Staten
Omgevingsverordening	Provinciale Staten	Provinciale Staten
Omgevingsprogramma's	Provinciale Staten	Gedeputeerde Staten
Projectbesluit	Provinciale Staten	Gedeputeerde Staten
Onteigening	Kroon	Provinciale Staten
Participatiebeleid & -verordening	Provinciale Staten	Provinciale Staten

Vragen?

ly:ias

ly:ias

Dank voor uw aandacht